

# אזרחות פורטוגלית 2026: הדלת נסגרה למגורשי ספרד — אבל לא למשפחה שלכם

עודכן: אוגוסט 2026

ב-18 במאי 2026 פורסם ב-Diário da República חוק האזרחות הפורטוגלי החדש (Lei Orgânica n.º 1/2026), ולמחרת, ב-19 במאי, הוא נכנס לתוקף. בתוך הרפורמה הזו יש סעיף אחד שנוגע ישירות לעשרות אלפי משפחות ישראליות: **המסלול המיוחד לצאצאי יהודי ספרד ופורטוגל — זה שפתח את השער ב-2015 — בוטל ונסגר לבקשות חדשות.**

מי שלא הגיש עד ה-18 במאי 2026, לא יוכל לפתוח תיק חדש במסלול הזה. נקודה. אבל כאן בדיוק המקום שבו רוב הישראלים טועים, וזו טעות שעולה למשפחה שלמה את הדרכון האירופי שלה.

**אם אתם כבר אזרחים פורטוגלים — הסיפור שלכם לא נגמר. הוא רק עבר לפרק אחר.**

## מה נסגר, ומה עדיין פתוח — התמונה המלאה

| המסלול                                     | הסטטוס אחרי 19.5.2026             |
|--------------------------------------------|-----------------------------------|
| צאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל (המסלול הספרדי) | סגור לבקשות חדשות                 |
| תיקים שהוגשו לפני 19.5.2026                | ממשיכים להיבחן לפי הדין הישן      |
| ילדים של אזרח פורטוגלי                     | פתוח — זכות מכוח מוצא             |
| בן/בת זוג של אזרח פורטוגלי                 | פתוח — בכפוף לדרישות מחמירות יותר |
| התאזרחות דרך תושבות בפורטוגל               | פתוח, אך הוארך ל-10 שנים לישראלים |

השורה התחתונה: **המדינה סגרה את דלת הכניסה, אבל לא את דלת המשפחה.**

## הילדים שלכם כבר פורטוגלים. הם פשוט לא רשומים.

זו הנקודה שהכי מעטים מבינים, ולכן היא גם ההזדמנות הגדולה ביותר שנתרה.

לפי החוק הפורטוגלי, **ילד של אזרח פורטוגלי הוא פורטוגלי מכוח מוצא (nacionalidade originária) — גם אם נולד מחוץ לפורטוגל, וגם אם מעולם לא דרך שם.** הזכות שלו לא נוצרת ביום שבו מגישים בקשה; היא קיימת מרגע הלידה. ההליך הוא הצהרה ורישום במרשם האזרחי הפורטוגלי — הכרה בזכות קיימת, לא בקשה לחסד.

וזה השינוי המהותי בין שני העולמות:

- **המסלול הספרדי** היה התאזרחות — הענקה שהמדינה שולטת בה, ולכן היא יכולה לבטל אותה בחקיקה.
- **מסלול הילדים** הוא ייחוס מכוח מוצא — זכות שנובעת מקשר הדם לאזרח פורטוגלי. זה הרבה יותר עמוק ויציב בשיטה המשפטית הפורטוגלית.

כלומר: ההורה שהוציא אזרחות ב-2018 או ב-2026 לא רק השיג דרכון לעצמו. **הוא פתח ערוץ ירושה משפטי לדורות הבאים.** מי שלא מממש אותו — פשוט משאיר אותו לא ממומש.

**מה כן צריך לדעת לפני שרצים**

אני לא הולך למכור לכם ש"זה טופס ומזל טוב". בחודשים האחרונים הרשויות הפורטוגליות מחמירות, וגם בתיקי קטינים — שבעבר עברו כמעט אוטומטית — עולות דרישות חדשות להוכחת זיקה לפורטוגל, כולל במקרים שבהם אחד ההורים כבר אזרח מן המניין. הטיפול משתנה גם לפי גיל הילד ולפי השאלה אם נולד לפני או אחרי שההורה קיבל את מעמדו.

זה עדיין המסלול הנוח ביותר שקיים היום. הוא פשוט כבר לא סלחני לטעויות.

## בן או בת הזוג: המסלול נשאר — אבל הרף עלה

החוק החדש לא ביטל את המסלול לבני זוג ולידועים בציבור של אזרחים פורטוגלים. תקופת הבסיס של שלוש שנות נישואין או חיים משותפים נותרה בעינה.

מה כן השתנה: הדרישה ל"קשר אפקטיבי לקהילה הלאומית" הפכה מעמומה למפורשת. כיום החוק קושר אותה לקריטריונים רחבים — ידיעת השפה הפורטוגלית, היכרות עם התרבות, ההיסטוריה והסמלים הלאומיים, ויכולת כלכלית לקיום עצמי. במקביל, יכולת ההתנגדות של המדינה גדלה, במיוחד בתיקים "גבוליים": נישואין קצרים יחסית, או זוגיות שהקשר שלה לפורטוגל אינו ברור.

**ויש כאן חדשות טובות שכדאי להכיר:** החוק משמר חריגים משמעותיים. כאשר הנישואין או החיים המשותפים נמשכים למעלה משש שנים, או כאשר יש ילדים פורטוגלים משותפים — יכולת המדינה להתנגד לבקשה מצומצמת משמעותית.

תחשבו על זה רגע: רישום הילדים לא רק מסדיר את הילדים — הוא מחזק את תיק בן או בת הזוג. זה בדיוק סוג הרצף שצריך לתכנן בסדר הנכון, ולא לגלות בדעבד.

## למה זה דחוף עכשיו, ולא "מתישהו"

אני לא אוהב לחצי זמן מלאכותיים, אז הנה שלוש סיבות אמיתיות:

- תקנות היישום בדרך.** החוק מחייב את הממשלה הפורטוגלית לעדכן את תקנות האזרחות בתוך 90 יום מפרסומו. התקנות האלה יקבעו איך בפועל ייבחנו הדרישות החדשות — מבחני שפה, היסטוריה, אמצעי קיום. עד אז יש פערי פרשנות בין קונסוליות, לשכות רישום ורשויות שונות. אף אחד לא יודע בוודאות איך זה יראה אחרי.
- הכיוון ברור, וההיסטוריה חוזרת על עצמה.** ב-2020 הודיעו שיחמירו. ב-2022 החמירו. ב-2024 שינו שוב. ב-2026 סגרו. כל מי שדחה, שילם. מי שהגיש לפני 19.5.2026 נהנה מהוראות המעבר; מי שחיכה — לא. אין שום סיבה להניח שהמגמה התהפכה.
- ילדים מגיעים לגיל 18.** מעמדו של קטין ומעמדו של בגיר אינם זהים מבחינה פרוצדורלית. יום ההולדת ה-18 של הילד שלכם הוא דדליין אמיתי — הוא פשוט לא מופיע בשום מכתב רשמי.

## מה בעצם שווה הדרכון הזה למשפחה שלכם

אזרחות פורטוגלית היא אזרחות אירופית מלאה. לא "כמעט", לא "סוג של". מה זה נותן בפועל:

- חופש תנועה, מגורים ועבודה** ב-27 מדינות האיחוד האירופי, ללא ויזה, ללא היתר עבודה, ללא מכסות.
- לימודים בתעריף מקומי.** זו אולי ההטבה הכלכלית הגדולה מכולן ואף אחד לא מדבר עליה מספיק: סטודנט אירופי משלם באוניברסיטאות באירופה את שכר הלימוד של תושב מקומי — במדינות מסוימות עשירית ממה שמשלם סטודנט זר, ובחלקן קרוב לאפס. על תואר שלם זו יכולה להיות חסכון של מאות אלפי שקלים לילד.
- גישה למערכות בריאות ולזכויות סוציאליות** במדינת המגורים באיחוד.

- **חופש כלכלי** — פתיחת עסק, חשבונות בנק, רכישת נדל"ן והשקעות ברחבי האיחוד ללא מגבלות שחלות על אזרחי מדינות שלישיות.
- **כניסה נוחה למדינות רבות** בעולם, כולל ארה"ב במסגרת פטור הוויזה (ESTA).
- **וחשוב מכל — ביטוח**. דרכון שני הוא לא תחליף לבית. הוא אופציה. הוא הדבר שנמצא במגירה ליום שבו תרצו או תצטרכו אותו, ולילדים שלכם הוא יפתח דלתות שאתם בכלל לא רואים מכאן.

## איך נראה התהליך בפועל

התהליך אינו מסובך כשיועצים בדיוק מה נדרש — אבל הוא בלתי סלחני לפרטים. אלה השלבים:

4. **בדיקת זכאות ומיפוי מצב משפחתי** — מי כבר אזרח, מתי קיבל, מי הילדים, מה הגילאים, מה מעמד הנישואין.
  5. **רישום הנישואין בפורטוגל** — תנאי מקדים לתיק של בן/בת הזוג.
  6. **איסוף מסמכים ישראליים** — תעודות לידה, נישואין, תעודת יושר — כולם באישור אפוסטיל.
  7. **תרגום מוסמך לפורטוגזית ואישור נוטריוני לפי הדין הפורטוגלי**.
  8. **הגשה מול הרשות הפורטוגלית ומעקב אחרי התיק**, כולל מענה לדרישות השלמה.
  9. **רישום ומימוש** — תעודת אזרח והנפקת דרכון.
- הכשלים הנפוצים ביותר, לפי ניסיון השטח, אינם משפטיים אלא טכניים: אי-התאמה בין שמות בתעודות שונות, תעתיק שגוי, אפוסטיל חסר, תרגום לא מוסמך, או רישום לא מעודכן של מצב אישי. **כל אחד מהם מספיק כדי להקפיא תיק לחודשים או להוביל לדחייה.**

## למה דווקא עורך דין פורטוגלי — כאן בישראל

זה ההבדל המעשי בין תיק שזז לתיק שתקוע. עו"ד ונוטריון יהודה לאון אסאו הוא עורך דין ישראלי, פורטוגלי, ספרדי וטורקי, ונוטריון בישראל — חבר בלשכות עורכי הדין בפורטוגל, בספרד ובטורקיה, עם תואר שני מאוניברסיטת ליסבון בדיני אזרחות והגירה אירופית, ומשרדים בתל אביב, פורטו, מדריד ואיסטנבול.

המשמעות המעשית עבורכם:

- **הכל נעשה בארץ**. האימות הנוטריוני של המסמכים לפי הדין הפורטוגלי מתבצע כאן, בעברית, מול אדם שאפשר לשבת מולו — במקום שרשרת של מתווכים, שליחים וגורמים בחו"ל שאתם לא מכירים.
- **טיפול בשתי מערכות משפט במקביל** — מהמסמך הישראלי ועד ההגשה הפורטוגלית, בלי נקודות תפר שבהן דברים נופלים.
- **קריאה נכונה של החוק החדש**. ההבדל בין מסלול חסום למסלול פתוח הוא כרגע שאלה של סיווג משפטי מדויק. זה לא משהו שמנחשים.

## שאלות ותשובות

### האם עדיין אפשר להגיש בקשה חדשה במסלול הספרדי?

לא. חוק האזרחות הפורטוגלי החדש (Lei Orgânica n.º 1/2026) נכנס לתוקף ב-19 במאי 2026 וסגר את המסלול לבקשות חדשות.

### הגשתי בקשה לפני מאי 2026 והיא עדיין בטיפול. מה קורה איתה?

החוק החדש קובע שבקשות שהיו תלויות ועומדות במועד כניסתו לתוקף ימשיכו להיבחן לפי הדין הקודם.

### קיבלתי אזרחות פורטוגלית. הילדים שלי מקבלים אותה אוטומטית?

לא אוטומטית. הזכות קיימת מכוח המוצא, אבל היא דורשת הצהרה ורישום פעיל במרשם האזרחי הפורטוגלי. בלי רישום — אין דרכון.

### גם ילדים בוגרים מעל גיל 18 יכולים?

מעמדם של קטינים ובגירים אינו זהה מבחינה פרוצדורלית, וגם השאלה אם הילד נולד לפני או אחרי שההורה קיבל את מעמדו משפיעה. זו בדיקה פרטנית שחייבת להיעשות מול הדין הפורטוגלי.

### ובן או בת הזוג שלי?

המסלול פתוח: שלוש שנות נישואין או חיים משותפים, בכפוף להוכחת קשר אפקטיבי לפורטוגל. מעל שש שנות זוגיות, או כשיש ילדים פורטוגלים משותפים — עמדת המדינה מוגבלת יותר, והתיק חזק משמעותית.

### כמה זמן זה לוקח?

משתנה לפי סוג התיק ולפי העומס ברשויות הפורטוגליות, ואי אפשר להתחייב מראש. הגורם היחיד שבשליטתכם הוא איכות התיק שמוגש ביום הראשון.

### שורה תחתונה

המסלול שדרכו מאות אלפי ישראלים הכירו את המילה "אזרחות פורטוגלית" — נסגר. זה נגמר.

מה שלא נגמר זו הזכות של המשפחה שלכם. אם אתם מחזיקים בדרכון פורטוגלי והילדים או בן/בת הזוג עדיין לא — **אתם מחזיקים במפתח שלא השתמשתם בו**, בזמן שהמחוקק הפורטוגלי מצמצם אפשרויות שנה אחר שנה. חבל שהילדים ישלמו על דחייה.

לבדיקת זכאות ראשונית של המשפחה שלכם — צרו קשר עם משרד עו"ד ונוטריון יהודה לאון אסאו [קישור ל-CTA]

---

המידע בכתבה זו הוא כללי בלבד, נכון למועד העדכון, ואינו מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לו. דיני האזרחות הפורטוגליים משתנים, ותקנות היישום של החוק החדש טרם פורסמו במלואן. כל מקרה נבחן לגופו. אין להסתמך על האמור ללא ייעוץ פרטני.